SLAGFELTET JANKOV

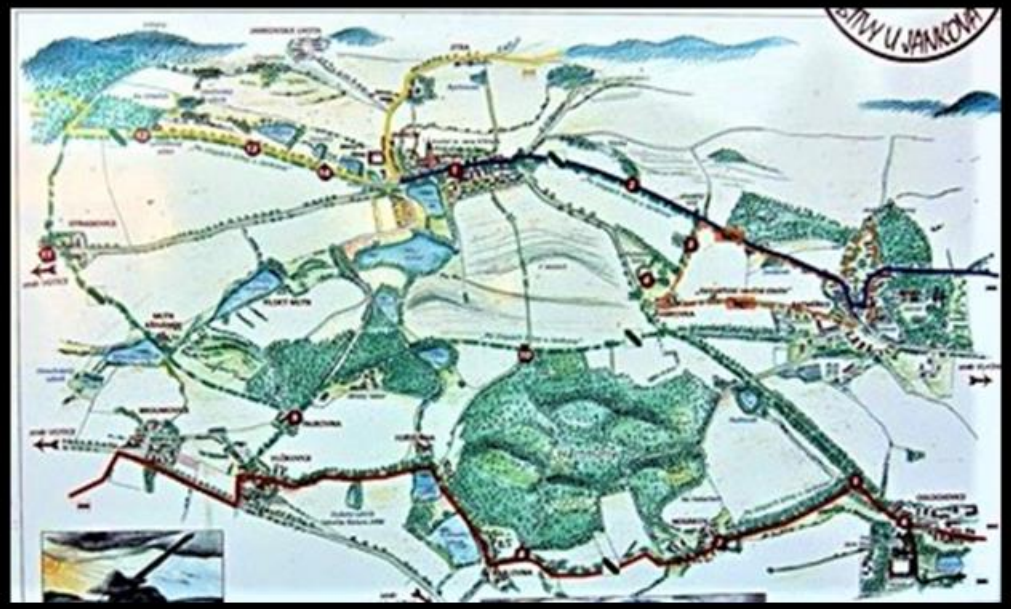

TORSTENSONS MANÖVRAR UNDER 1642.

Torstensons befälstid, 1641–45, var en framgångsrik tid i Sveriges krigshistoria.

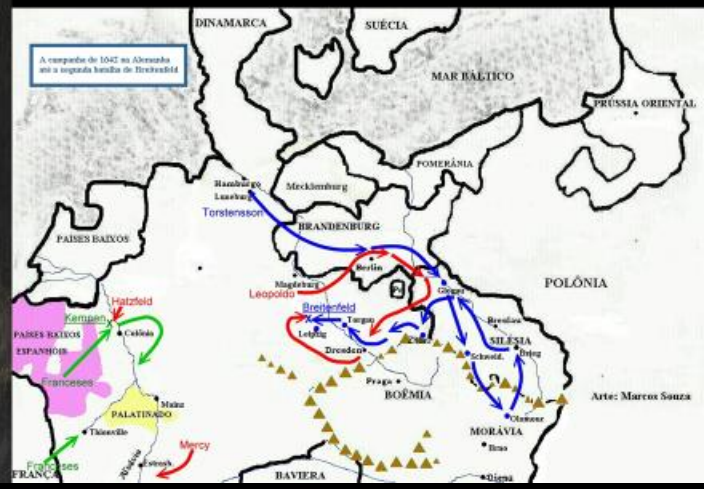

SLAGET VID JANKOV

SLAGET VID JANKOV 24 FEB 1645

Slaget vid Jankov var ett fältslag som ägde rum den 24 februari 1645 under trettioåriga kriget. Slaget var ett av krigets hårdaste och utkämpades mellan en svensk armé under Lennart Torstenssons befäl och en kejserlig under Melchior von Hatzfeldt, cirka 50 km sydöst om Prag.
Drabbningen slutade med svensk seger, till stor del på grund av Torstensons skicklighet som fältherre, samt det överlägsna svenska artilleriet. Den kejserliga armén led nära 60% förluster och bland de 4 000 krigsfångarna fanns Hatzfeld själv. 1644 genomförde den svenske överbefälhavaren på kontinenten, Lennart Torstenson, ett framgångsrikt fälttåg i mellersta Tyskland, som kulminerade med segern över Matthias Gallas kejserliga armé vid Jüterbog den 23 november. Med Gallas trupper tillintetgjorda låg vägen sedan öppen mot den habsburgske kejsarens arvländer. Torstenson såg då sin chans att utföra en offensiv mot Wien för att avsluta kriget i svensk favör. För att kunna genomföra ett sådant drag behövde svenskarna emellertid hjälp från sina allierade, fransmännen och transsylvanerna. En transsylvansk armé under George I Rákóczi stod redan i Ungern samtidigt som franska trupper band upp kejserliga förband vid Rhen.

Till antalet var båda arméerna ungefär jämnstarka (cirka 16 000 man per sida) men svenskarna hade det definitiva övertaget i mängden kanoner (80 mot de kejserligas 26). De kejserliga hade dock fördelaktiga ställningar bakom en ås strax söder om staden. På grund av den brutna terrängen kring Jankov, bedömde Torstenson att ett anfall mot den kejserliga ställningen skulle vara alltför riskabelt. Istället valde han att försöka kringgå Hatzfeldts vänstra flank och angripa ställningen i ryggen. Befälhavaren över den kejserliga vänsterflygeln, generalen Johann von Götzen, upptäckte emellertid den svenska manövern och gick utan order till motanfall med sitt kavalleri.

De kejserliga ryttarna hamnade dock i en trång dalgång och kunde inte gruppera sig ordentlig innan de anfölls och skingrades av svenskarna. Då Hatzfeldt underrättats om von Götzens tilltag försökte han få resten av armén i strid, men misslyckades och förlorade 11 kanoner under villervallan. På grund av detta kunde det svenska artilleriet härja ostört och trasade effektivt sönder de kejserliga leden. Ställd inför en omöjlig situation gav Hatzfeldt till slut order om reträtt. Trots segern var Torstenson inte intresserad av ett kostsamt förföljande och beordrade sin armé att göra halt.

SLAGFELTET JANKOV

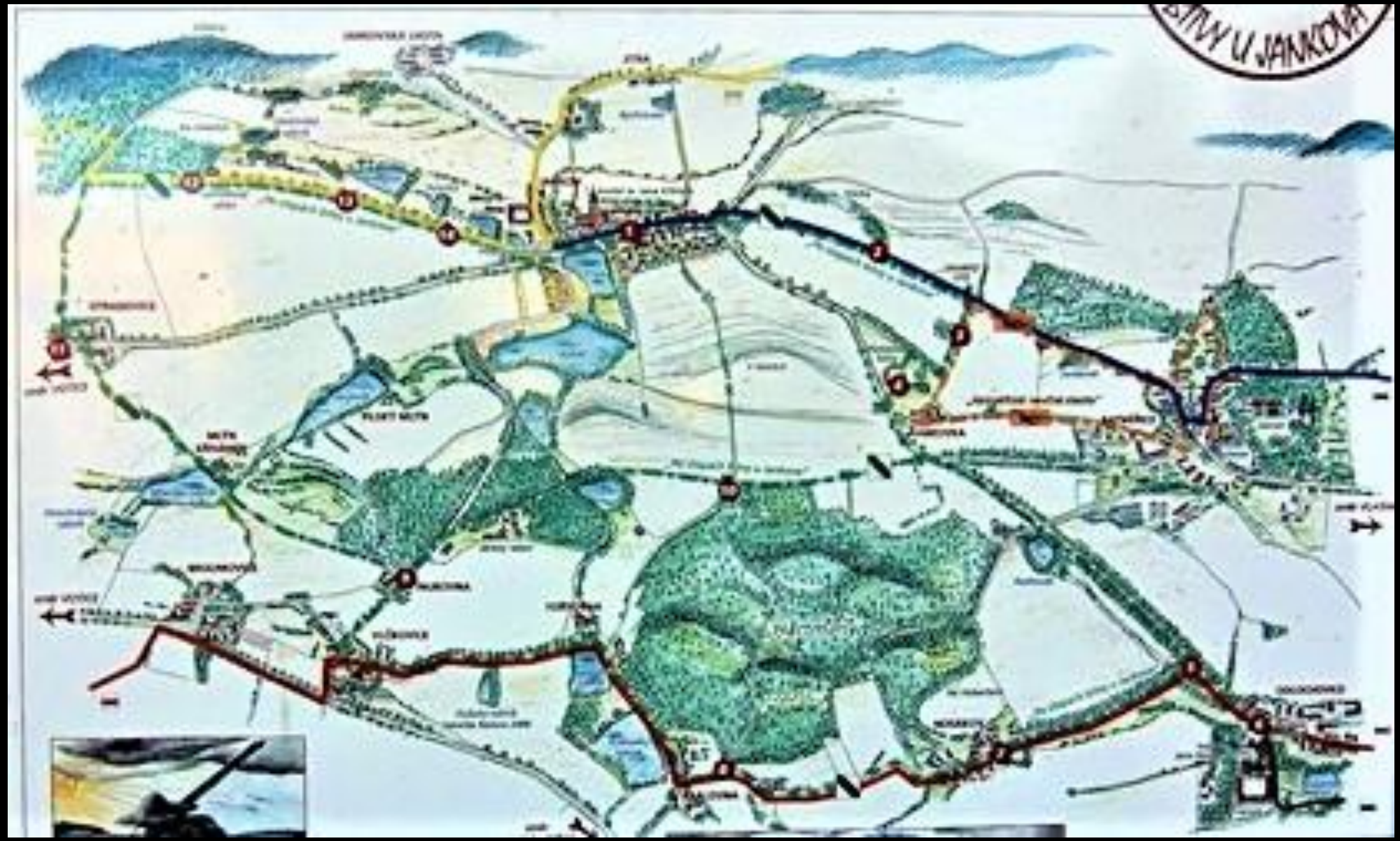

Vid middagstid upptäckte svenskarna en kejserlig infanteriavdelning på en höjdrygg men då Torstenson skickade ut en mindre styrka för att driva bort dem, fann de hela Hatzfeldts armé på andra sidan. Den kejserliga vänsterflygeln och centern gick, åter mot fältmarskalkens order, till anfall mot den svenska styrkan. Hatzfeldt hade då inget annat val än att gå till attack även med sin högra flygel. Den följande striden blev mycket hård men vände snart till svensk fördel. Först skingrades det kejserliga kavalleriet på flyglarna, varpå svenskarna anföll den isolerade centern som drevs på flykten

Vid 4-tiden på eftermiddagen hade striderna ebbat ut. De kejserliga hade förlorat över 4 000 man i döda och sårade. Ungefär lika många hade tillfångatagits. Bland krigsfångarna fanns sex generaler, inklusive Hatzfeldt själv, samt 238 officerare och 128 underofficerare. För andra gången på knappt ett år hade kejsarens huvudarmé blivit förintad av svenskarna.

De svenska förlusterna uppgick till cirka 1 500 döda och sårade, men kunde snabbt ersättas genom att krigsfångarna stacks in i leden. Med den svenska segern vid Jankov låg vägen till Wien vidöppen.

LENNART TORSTENSON, (skrev sitt namn Linnardt Torstenson), född 17 augusti 1603 på Forstena, död 7 april 1651 i Stockholm, var en svensk greve och militär. Han blev överstelöjtnant 1628, överste 1630, general 1632, riksråd och fältmarskalk 1641. Dessutom blev han generalguvernör i Västergötland, Dalsland, Värmland och Halland och han anses vara en av sin samtids mest framgångsrika fältherrar.

General
Tidsperiod 1631–1641

Fältmarskalk
Tidsperiod 1641–1651

Generalguvernör i Pommern
Tidsperiod 1641–1648

Friherre av Virestad och Stenbrohult
Tidsperiod 1647–1651

Greve av Ortala i Uppland
Tidsperiod 1647–1651

Generalguvernör i Västergötland
Dalsland, Värmland och Halland

TORSTENSONS MANÖVRAR UNDER 1642.

Torstensons befälstid, 1641–45, var en framgångsrik tid i Sveriges krigshistoria.

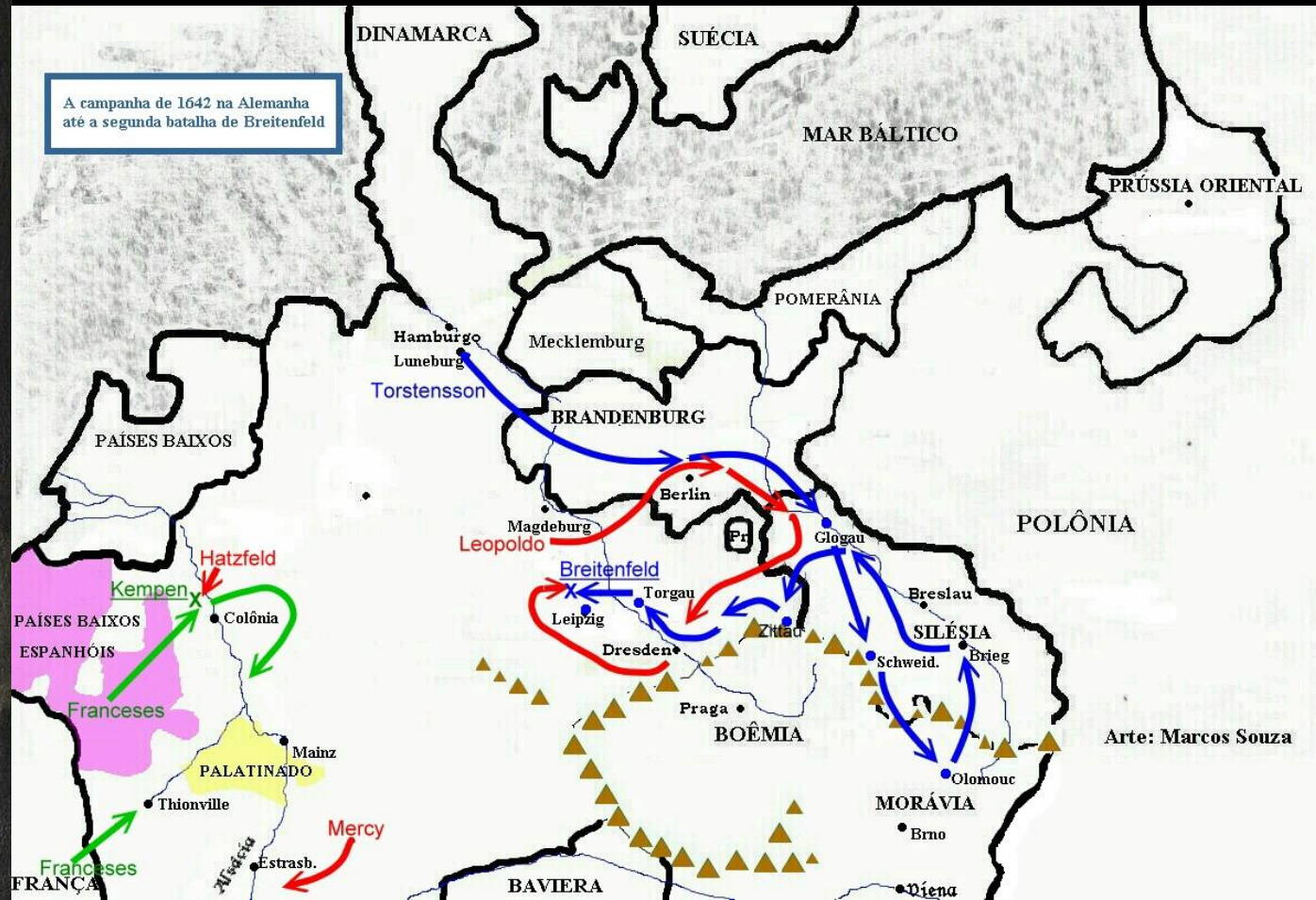

SLAGET VID JANKOV

Melchior von Hatzfeldt, född 10 oktober 1593, död 9 januari 1658, var greve av Gleichen samt fältmarskalk i Tysk-romerska riket.